نیم ربنتیا

اکمل اعلام

نیم ربنتیا

شعري مجموعه

اکمل اعلام

Ketabton.com

۱۴۰۰

Neem Rekhtya

Pashto Poetry

ISBN 978-9936-1-0628-4

Akmal Elam

(c) ketabton.com: The Digital Library

نیم ربنتیا

اکمل اعلام

(c) ketabton.com: The Digital Library

نیم رښتیا

د شعرونو مجموعه

شاعر: **اکمل اعلام**

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب ځانګړنې:

د کتاب نوم	:	نیم رښتیا
شاعر	:	اکمل اعلام
کاپي رایټ ISBN	:	978-9936-1-0628-4
ORCID	:	0000-0002-2542-9554
د پښتې انځورګر	:	هیله ومان
نشر کال	:	2022
چاپ وار	:	دویم چاپ

ISBN 978-9936-1-0628-4

- د دې کتاب ټول مادي او معنوي حقوق د لیکوال سره خوندي دي -

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

اهـدا

چې ما ولـولي او حس کــــړي
چې یــــې زه د زړه نـدا یــــم
زه د خپـــــل عـصر شباب تــه
علیٰ عــین و راس اهــدا یــــم

(c) ketabton.com: The Digital Library

سریزه

هنر او ساینس زمونږ په جامعه کې دوه جدا رشتې دي. څوک چې د هنرونو خوا ته ځي نو ساینس ترې لرې وي او که طب، انجنیري یاکمپیوټر وایې نو د هنرونو نه فاصله اخلي. یو څه ګونا پکې د نصابونو هم ده. خو زما په نظر ډیره پړه په خپله په شخص ده.

الله پاک چې انسان پیدا کوي نو طبیعتاً جمالیاتي حس ورکوي. هنر د دغه جمالیاتي حس تظاهر دی. څوک یې په انځورګرۍ ښایي، څوک په ترنم او څوک په نظم و نثر. د فطرت دغه برخه ځیني خلک د نورو علومو شاته پټه کړي ولې دا پټیدل ورکیدل نه دي. دا حس د انسان په فطرت کې دی او چې هر کله ورته زمینه مساعده شي، ظهور کوي.

دا ظهور که بله لاره پیدا نه کړي نو کم تر کمه د لیدلو یا د اوریدلو په شکل پیدا کیږي. هغه که یو ښه انځور وي، ښه نظم وي، ښه طرز وي او که ښه نثر. د ښه تعریف بیا د همدغه جمالیاتي حس نه پیدا کیږي چې مونږ ورته ذوق وایو.

دا حس فطرتاً په ما کې هم شته. زه د پخوا راهیسې لیکل کوم خو چون دمعلوماتي ټکنالوژۍ او ورسره په څنګ کې د ساختماني انجنیرۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو زده کوونکی یم او تقریبا همیشه مې په معلوماتي ټکنالوژۍ کې کار او تجارت کړی نو تر اوسه نه یم توانیدلی چې کوم څه د کاغذ پر مخ راوړم، ولې په انټرنټ کې مې لیکل خپاره شوي. نظم مې خوښیږي. هم یې اورم، هم یې لولم او هم یې د لیکلو هڅه کوم. دا وړه مجموعه چې یو څو نظمونه او یو څو غزلې مې پکې راټول کړي د لوستونکو دروند حضور ته وړاندې کوم. نقد، اصلاح او نظریات مو د سر په سترګو.

په درنښت

اکمل اعلام

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورکو لارو کې پېلوزی

نجیب منلی

خوبونه لکه شعر او سهوه، د شعور، قبل الشعور، تحت الشعور او لا شعور تر منځ پلونه دي.

استاد چې په صنف کې د فروید په نظریه کې د شخصیت له بېلابېلو پوړونو غږېده، زما په ذهن کې به د پخسو کلا تداعي کېده. د کلا پسخې یوه د بلې د پاسه جوړېږي، هره یوه له بلې بېله ښکاري خو یوه پرته له بلې خپل شتون او جوړښت نه شي ساتلای. وخت، زلزلې او موسمونه د پخسو په دېوال کې چاودونه جوړوي، اکثره د دېواله له بېخه تر سره رسي، له پاسه د باران اوبه لاندې راپرېږدي او له ښکیه، د ویالې زیم، پورته بیایي.

اوس چې کله ځان سره چورت وهم دغه تابلو راته بل ډول ښکاري. حواس، ادراک، شعور، قبل الشعور، تحت الشعور، لاشعور او یو څو ورته نورې بلاوې د تورتمونو په د نیا کې، د لړو پوښلي ورک سمندر منځ کې جلا جلا ټاپوګان دي. نه د ټاپوګانو څنډې ښکاري او نه یې یو تر بله فاصلې د اټکل وړ دي. خو د دې ټولو ټاپوګانو تر منځ، په لړو کې پټ پلونه شته چې هیلې، اندېښنې، فکرونه، یادونه، تصورات، ترهې، شکونه خوبونه او الهامات پرې له یوه ټاپو بل ته لار کوي، خو نه په خپله پوهېږي او نه بل څوک یا بل څه دا موندلای شي چې دغه لېږد پر کوم پله، څنګه او کله وشو؟

کله د شعر په بڼه، کله د نیم نیمګړي خوب په شکل، کله د ناغوښتلو کړنو، سهوو او اشتباهاتو په جامه کې، کله د الهام په څېره او کله د نامالومې اندیښنې په پرده کې،

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نورو جزیرو محتویات د شعور تر جزیرې راځي او دلته «زه» - هغه «زه» چې دغه د تورتمونو په دنیا کې لړو پوښلی ورک سمندر یې یوه برخه ده – له دغو محتویاتو سره مخ کېږي.

دلته نه د فروید او د هغه د پلویانو-مخالفانو-د لارې د ملګرو پر نظریاتو د بحث له پاره ځای شته او نه زه دومره پوهه لرم چې په جزییاتو یې خبرې وکړم خو د خپلې موضوع د روښانولو په پار یې یو دوه ټکي یادوم.

«زه»، د انسان په اروایي جوړښت کې، هغه برخه ده چې انسان په کې خپل شتون هم تثبیتوي او له دنیا سره په کې خپلې اړیکې هم تنظیموي. دا «زه» له ټولنیزو او مادي واقعیتونو سره مخ کېږي او دنیا پرې تنګېږي. د دې له پاره چې «زه» خپلې غوښتنې هم پوره کړي او له چاپېریال سره د تضاد موارد هم محدود کړي، ځان له شرایطو سره عیاروي، له خپلو یو شمېر غوښتنو په شا کېږي، د چاپېریال له خوا ځینې «ټپي» زغمي او هغه څه چې (د غوښتنو د ترکولو په نتیجه کې د محرومیت احساس او د بهرنیو ټپریو پر وړاندې د مقاومت او بالاخره د بغاوت ایجاب) ورته دردوونکي وي، د شعور له جزیرې وباسي (اروا پوهان وایي «په شا یې تمبوي») او نورو جزیرو (تحت الشعور او لاشعور) ته یې لېږدوي او هېروي یې. «زه» تر یو حده په دې چاره کې بریالی کېږي او د تعادل تر حده ځان عیاروي خو په دغه جریان کې ټول دردوونکي محرومیتونه او محدودیتونه په یو ډول نه یو ډول د ژوند بهیر ګډوډوي چې په نهایت کې ترې رواني ستونزې جوړېږي. کله کله، چې عیاروونکې اراده کمزورې شي (د خوب پر مهال، د احساساتو د غلبې پر مهال یا د ځینو کیمیاوي توکو د استعمال پر مهال) هغه «تمبول شوي» یا په بل عبارت لیږدول شوي موارد بېرته له لاشعور او تحت الشعور څخه قبل الشعور او بیا شعور ته لار کوي. دغه د حواسو او ادراک له لارې د شعور دایرې ته د چاپېریال د عناصرو ورننه‌وتل، په هغه کې د «ګټورو» مواردو خپلول او د شعور له دایرې څخه د ځوروونکو، دردوونکو یا نامطلوبو مواردو ایستل (شاته تمبول او د اروایي جوړښت نورو برخو ته یې لیږدول) او بیا د همدغو ایستل شویو مواردو بېرته را مخ ته کېدل په ساده ټکو کې د انسان

(c) ketabton.com: The Digital Library

«ارواييي فعاليت» جوړوي. په ارواييي جوړښت کې شعور هغه ساحه ده چې د حواسو او ادراکي وسايلو له لارې ورته له چاپېريال څخه د شخص خپلې فردي تجربې او د بهرنۍ نړۍ اغيزې را ننوځي، هغه څه چې شخص يې غواړي خو تحقق يې ناشونی وي يا هغه څه چې شخص يې نه غواړي او زغمل يې ناشوني وي ترې د ارواييي جوړښت نورو برخو ته ورايستل کېږي. تر دې چاڼ وروسته د شعور د دايرې محتوا تثبيتېږي. د ارواييي جوړښت هغه برخه چې شاته تمبول شوي او لېږدول شوي موارد ورته د شعور له دايرې څخه ورځي، تحت الشعور دی. د دغو تمبول شويو او لېږدول شويو مواردو يوه خورا کوچنۍ برخه همدلته پاتې کېږي او يوه ستره برخه يې د تل، يا اوږده مهال له پاره له شعور سره خپله مخامخ اړيکه له لاسه ورکوي.

ډېره يا لږه، د تحت الشعور محتوا له شعور سره په اړيکه کې ده او د دواړو طبقو تر منځ د محتوا تبادله ډېره گرانه نه ده. له نورو طبقو سره د شعور اړيکه نا مستقيمه ده او د محتوا تبادله يې هم هغومره ساده نه برېښي. ارواپوهان فردي او ټولنيز لاشعور ته د لاسرسي لارې په خوبونو، شعر، افسانو، انگېرنو او بېلابېلو رواني غوټو کې لټوي.

د فرويډ له نظره خوبونه د لاشعوري غوښتنو د تحقق يوه لار ده. همدا راز کله چې انسان په وينا کې يا په عمل کې سهوه کوي، دا سهوه د هغو شاته تمبول شوو رواني توکو زيم دی چې د شعور په سطح کې راښکاره کېږي. شاعرانه انځورونه هم په خپل ذات کې هغو خوبونو ته ورته دي چې خلک يې په ويښهويني.

په لومړي سر کې چې د اکمل اعلام له شعرونو سره مخ شوم يو ډول ناراحتي يې را ته پيدا کړه. کټ مټ لکه کله چې څوک داسې يو څه وگوري چې هم ورته د ښکلا له منل شوو معيارونو لېرې ښکاري او هم ترې سترگې نه شي اړولای. همدې ناراحتۍ اړ کړم چې بيا بيا يې ولولم. او په هر وار لوستو مې په کې يو څه موندل چې بايد ورته تم شوی وای. له ځينو شاعرانو ملگرو سره مې پرې خبرې وکړې، هر يوه به ويل : «يو څه په کې شته!» خو دا يې نه ويل چې دا «څه»، څه دي.
«که خوبونه رښتيا کېږي نو زما دې نيم رښتيا شي»

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوبونه، مخکې مو وویل چې د اروايي جزیرو تر منځ په لړو کې ورک پلونه دي چې له عیني جهان څخه اخستل شوي توکي په کې د اشباحو په څېر ښکته پورته کیږي. څه خوبونه د هغو غوښتنو اووښتې بڼه ده چې په شعوري ډول یې تحقق ناشونی ښکاري او له دې ناشونتیا زیږېدلی محرومیت په روان کې یو ډول ناپېژندلی اظطراب را منځ ته کوي. د خوبونو یوه بله برخه هغه ګواښونه او خطرونه دي چې په عیني دنیا کې شته خو ذهني دنیا ته یې راتګ له زغمه وتلې وېرې او ترهې پاروي. د تاریخ په اوږدو کې انسانانو هڅه کړې چې د خوب له لارې ناڅرګندې، خو حتمي، راتلونکې او ډاروونکې خو شکمنې ماضي ته لاسرسی ومومي. د خوبونو ریښتیا کېدل د بشریت تلپاتې هیله ده (خوب دی)، خو دې ټکي ته یې کم وګړي پام کوي چې نیم خوبونه ټول هغه بلاوې دي چې په خوارۍ مو ویدې کړې دي او راویښول به یې د هر عادي انسان له طاقته وتلې خبره وي.
نو دا وینا یا د ژورې څېړنې او یا د لارښوونکي الهام نتیجه ده چې:
«که خوبونه رښتیا کیږي نو زما دې نیم رښتیا شي»

اکمل اعلام په خپله شاعرۍ کې د انسان د روان متضادو تمایلاتو ته نظر اچوي، د بې رحمه واقعیتونو په خونړي ګرداب کې د «زه» له څانګو او لکړو جوړه، په وښو او بوټو تړل شوې جاله د شک او باور تر څنډو پورې باسي، را پورېباسي.

د دغه نا اشنا حالت د بیان له پاره اکمل په ژبه کې هم همدغسې یوه نامتعارفه لار غوره کړې ده. دی عربي او فارسي کلمات په کثرت او وفرت خو په هېښوونکي دقت کاروي. لوستونکی داسې انګېري چې هر ټکی یې د لغاتو له کتابونو په خواریو را ایستل شوی وي خو د کارولو طرز یې دا ښکاره کوي چې اکمل په اګاهانه ډول هغه د «ناخودآګاه» کانې کوي، هغه څه چې ویل یې دردوونکي دي د نااشنا کلمو په شخولو کې یې رانغاړي او لوستونکي ته یې وړاندې کوي.

خو اکمل یوازې له خوبونو سره لاس او ګرېوان نه دي. هغه د خپل ایدیال «زه» - هغه چې «سوپر ایګو» («زبَر زه») یې ترې غواړي خو دی یې نه غواړي -پر وړاندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل واقعي «زه» سره ترلي پاتې کېږي. دا تړلتیا هممهاله د خوښۍ او غرور احساس هم ورکوي او د دېوالو تر شا د یو ډول نامحسوسې ناراحتۍ (گونا) ښکالو هم اوري. د ده په وینا «زه هغه نه شم کېدای چې ستا په کار دی خو خپله دغه ناتواني په حقیقت کې یو ډول ځواک بولم چې په هېڅ قیمت یې له لاسه ورکول نه غواړم.»

ســـتا ژوندون ~~~~~~~~

ســـتا زړگی د قـدر دی خو زه دې د ښـــې نـه یمه
ســـتـا د نـاز ادا قـدر کوم خو وړی یې نـه شـــمـه

تـه بـه مـا هـم هغـه رومـاني محـب عـاشـــق بولې
پـام چې خطـا نـه شـــې زه اوس نور غمونـه هم لرم

ژونـــد راتـــه بـــې شمـــیره مـــنزلـونه نښې ایښې دي
تـه که پکې نښه شې منـــزل شـــې بیا هـــم لـــرې یـې

ســتازړه که هر څومره غټ شي هر څومره مې وزغمې
هر څومره که صـبر شـــې زما زړه به دې سـتړی کړي

یـــا خـــو خپـــل احســـاس زمـــا احســـاسه پورې وگـنډه
یـا کـلارې کـیـنـه دا مـزل خـلاصـــیـدل نـه لـري

زه چې پکې ټـول عمـر روان یـم چرتـــه نـــه رســم
ســـتـا د څو شـــیبو مزل بـه تـا چـرتـه وروليږي

داســـې گمان مه کوه چې زه د خود خواهۍ په دود
تـا ځان نـه پـــریږدم او زه روان یـم د منزل پـه لـور

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه یـې چـې منـزل بـولم هغـه خـپله سفر دی تـول
هســــــې بـه ستومـانـه شې او زه بـه بدل نـه شـمه

«زبر زه» (سوپر ایگو) چې څه غواړي، «زه» یې ورسره نه مني. عادي وگړي له دې تضاده رواني غوټه او ستونزه جوړوي، خو شاعر یوه، نیمه پټه لار هم لیدلې. ما یو وخت ویلي وو: «شعر بغاوت دی». اوس هم تر ډېره په همدې باور یم. خو د اکمل شاعرۍ دا هم را زده کړه چې بغاوت په نرمه غاړه هم کېږي او که لږه بې پروایي هم ورسره شي نو له پخو لارو وتل یو ډول جذابیت هم پیدا کوي او د «زبرزه» له دیکتاتورۍ هم پرې مخ اړول کېدای شي. د شاعر بغاوت یوازې «عکس العمل» نه دی، «عمل» دی او د شعور په دایره کې یې کوي:

علم عقل کې مې شک دی په عمل کې مې تاوان دی
پ ه رســـمونو غولیـدلی یـار پـه تـپو ور روان دی

نو خبرې او تـاریخ رواج او دیـــن څنگـه یـــو کیږي
نه دســـتار زما مــــذهب دی نــــه قبضه زمـا ایمان دی

کـه د عـلـم او عـلـومـو تـوپـیـر عـلـم نـه دی کـړی
نوچې یو زده کوم ښه دی‌او چې‌بل زده کوم وران دی

د ښــو بـدو یو معیـار دی او هغـه یې رازده کړی
نو د دواړو ترمینځ فرق ستا مخکې ولې‌دومره گران دی

شعر او فلسفي فکر ډېرو شاعرانو سره گډ کړي دي، د اکمل اعلام په وینا کې د فلسفي خاپونه ښه پرېمانه دي خو په پټولو او ځرگندولو کې یې د شاعرانه بیان جادو پوره کار کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا اثر د پښتو په شاعرۍ که یوه نوې لار پرانیزي. څوک به یې بدرگه کړي او که نه، دا به د نن او سبا تر منځ نالیدلي پلونه را ته وايي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نیم رښتیا خوند و رنگ

پښتو د سېلاب، څپو د خج و آهنگ او د ضرباتي موسيقيت د شرنگ و غورځنگ ژبه ده. د تورو د سِکو ډېروالی يې د معنی او ښکلا ډېره متاع را نيولی شي. د کلماتو له متحرک او روان حالت سره له ساکن نه حرکت کولی شي. چې همدې حالت پښتو ته لا غورځنگي خوند و رنگ ورکړی دی. له ساکن حالت نه تگ په ټوپ او جمپ سره کېږي. لکه په اتڼ کې چې يو اتڼ چي تاو شي را تاو شي، مات شي را مات شي، او له ولاړ حالت نه په ښکلي انداز مخې، شا يا څنگ ته لاړ شي. دا حالتونه په نقاشۍ کې هم کېږي. مستقيم خطونه يو انځور نه شي پنځولی. بايده دي چې خطونه کله منحني او کله مات را مات شي. دا عمليه په خياطۍ او گلدوزۍ کې هم کېږي، هلته هم د مستقيم او روان حرکت تر څنگ منحني او منکسر يا مات را مات حرکتونه ډېر دي. نقاشي او اتڼ دواړه هنرونه دي، چې جمپ و خېز او ماتېدل را ماتېدل په کې لويه ونډه لري.

په پښتو شعر کې همدا ټوپ، ماتېدل را ماتېدل آهنگ او ضرباتي يا غورځنگي حالت موسيقۍ ته په آسانۍ لاره ور تېروي.

ځکه خو په پښتو شعر کې موسيقي او آهنگ په آسانه پيدا کېږي. خو ښه شاعري يوازې وزن، خج،آهنگ او د سېلاب او څپو برابرول نه دي. دلته د عالي خيال، د عاطفې او احساس، د معنی خواږه رسول، صميمانه او نوی تصويري انداز دا هر څه بايد وي، چې شاعري پرې ښکلې او زړه راښکونکې شي.

پاس ياد شوي دواړه صلاحيتونه د بختورو په نصيب وي. زه بختور يم چې د يوه داسې بختور شاعر د شعرونو ناخپره شوې شاعري لولم . د دې شاعرۍ ناز و ادا او انداز نوی او شاعرانه دی. د ښاغلي اکمل اعلام نيم رښتيا لولم. گرانو لوستونکو تاسو حيرانېږئ مه، نيم رښتيا د شاعر د همدې کتاب نوم دی. دا نوم هم ډېر جالب او زړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

راښکونکی دی. له دې نوم نه هم د شاعر د شاعرانه ذوق پته لګېږي. د شاعرۍ دنیا یوه ماشومه دنیاګۍ ده، د ارمانونو له خوبونو ډکه. شاعري لکه په ویښو سترګو خوب داسې ده. خوبونه د اصل غونډې نه وي، رنګ آمیزي په کې ډېره، او ارمانونو ته رسېدل په کې آسانه وي. بنیادم د مارغه وزرې وکړي، پر دنګو څوکو الوزي او له خپل الوت نه خوند او کیف اخلي. په دې خوند او کیف کې د مقصد څوکې ته هم ځان رسوي. بس شاعري کټ مټ همداسې ده. د خیال په الوت سره په خوند او کیف سرې د یوې پېښې، د یوې موضوع بیانول او مقصد ته رسېدل دي.

که خـوبونه رښتیا کـېږي نو زما دی نیم رښتیا شي
هغه نیمو کی چی ته یې هغه خوب دی او خوب ښه دی

د ښاغلي اکمل شاعري د خوبونو غونډې خوره او عجیبه ده. عجیبه مې ځکه ووې، چې د روایاتي او تکرارۍ شاعرۍ په څېر نه ده.
د انګریزۍ ژبې یو شاعر رابر فراست وایي:
له ځنګل نه ډېرې لارې تللې وې، خو زه پر هغه لاره لاړم چې ډېرخلک پر هغه لاره نه وو تللي.

ګران شاعر اکمل هم په داسې لاره روان دی، چې بیرو بار په کې یا هېڅ نه شته او یا کم دی. د شاعر په شاعرۍ کې نظمونه ډېر دي، غزلې هم شته. په دواړو ډولونو کې شاعر خپلې خبرې کوي، د تکراري شاعرۍ له غباره په څنګ دي. تر یوه ځایه ځانګړې دي.
خوبونه د ژوند نیمګړې او تت تصویرونه دي. کله کله بوږنوونکي او وېروونکي هم وي.

شعر او هنر یوازې خواږه نه وېشي، د ترخو او دردونو وېش هم کوي. خو دا هر وېش په هنر کوي. که خواږه درباندې وېشي، نو زړه دې د ماشوم غونډې کټ کټ

(c) ketabton.com: The Digital Library

خندوي، او په ماشومانه ګډا دې راولي. که بیا ترخه او له درده ډک وو، نو بیا دې له خوږلني سره ګډ درد را ویښوي، او د دردونو د درمان فکر درسره پیدا کوي.

د چین د قدیمو پیړیو یو فلسفي خوب ویني، چې مهین او رنګین الوتونکی دی، پر ګلونو ګرځي، د ګلونو له رنګ و خوشبو خوند اخلي. چې کله را ویښ شي، ځان ګوري چې بنیادم دی. له ده سره فکر پیدا کیږي، چې آیا دا ویښه به رښتیا او حقیقت وي چې دی د یوه بنیادم په بڼه دی او که هغه خوب چې رنګین وزری الوتونکی و. دا ښکلی او په دوه لارې کې ولاړ شک ، اکمل شاعر د یوه هیبتناک خوب له مخې داسې بیانوي:

دا د ډاره ډک خـــــوبـــونـــه
دا د غـــیـبـــــو اوازونـــــــه
د جـــانـــان د غضـــب ستـــرګې
پکې شـــــــر او ســــــل شکونه
د خنـــدا نــــه تـــرس او وهم
بس ژړا او فــــریـــــادونـــــه

هسې نــــه چې دا رښتیـــا وي
هسی نــه چې زه بیـــدار یـــم
هســې نه زه چې په زه ویخـــــه
پـــــه دې وهـــم ګـــرفتـــار یـــم

کـــه دا وهـــم هـــم وي ښـــه ده
خـــو یا ویل کـــه حقـیقـت وي
دا دردونـــــه فـــریــــادونـــــه
مـــې د مینــې بـــرکــــــت وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کـــــه مې دا دمهـــر حـــال وي
نـــو نفـــرت ترينه ښـــه نـــه وو
چې په ســـد مې دا کيفيت دی
ليـــونتـــوب بـــه مې لا څـــه وو

اوس چې هر ځنګه يم ښـــه يم
بس دی نـــور بـــدليدی نه شم
همـــدغه مې زنـــدګـــي شـــوه
بې لـــه درده کيـــدی نـــه شم

دا د ډاره ډک خـــوبـــونـــه
اوس پـــه ويخـــه بـانـدې وينم
بې لـــه دې مې ژونـــد نيمګړی
بس همدا مې زنـــدګي شـــوه

ښاغلی اکمل ښه روان نظم ليکي. په نظم کې د خپل ژوند رواني تجربې راوړي. څه لږو ډېر فلسفيانه رنګ هم پرې شيندي. غزلې يې هم په همدې قدم رواني دي. د اعلام د يوې خوږې غزل په اعلان سره د اهل ذوق او د شعر مينان د ښاغلي اکمل اعلام خوږې شاعرۍ ته را بولو.

ستا د حسن اثـر نـــور پـــه ما خطا شي
ســـتـــا ادا راتـــه فـــنا فـــنا فـــنا شي

ژوند عادي شي ته عادي شې زه عادي شم
يـو تـاريخ يـوه قصـــه شـــي چـــې سبا شي
دا د زړه درزا مې اوس د زړګي رنځ دی
هغـه تير شـــو چې تـا ويني پـه درزا شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړه مــې تنــګ لــکه دا ستــا د زړګي لاره
خــو دننــه پکــې نــیم جهـــان بـسیا شـــي

رنــګــینی مـــې د ژونـدون واړه په داو کړې
بس یو تور وینم یو ســپین، ســهر بیګا شي

داســـې شر چې هر عصـــب یې راخراب کړ
داســې قهر چې خپل نفس ځینې ترســا شي

د وصـــال د څو شـــیبو مســئلــه نــه ده
پوره ژوند دی دا به څه شـــي چې په تا شي

یو ســکون وي خـاموشي وي یو آرام وي
چې اعلام ســـترګې وروا ړوي غـوغـا شي

ګران شاعر دې تر دې هم په شاعرانه غورځنګ او خوند و رنګ روان اوسي.
آمین، کاروان ، خوست
۲۵ جوزا ۱۴۰۰ هجري شمسي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نیم رښتیا

که خــــوبــــونــــه رښتيـــا کـــيږي نـــو زمـا دې نيم رښتيـــا شي
هغه نيـــمو کی چې تـــــه يی هغــــه خــوب دی او خوب ښـــه دی

زه پـــه بلـــه لار روان شـــوم نيـــم خــــوبـــونـــه مې راتېنـــگ کــړل
د پـــــردو غمــــونـــــو لاره د رســـمـــــونـــــو رواجـــــونـــــو

پـــــاکـــــه منـــــډه ده او زه يـــــم نـــــه ودريـــږم نـــه ستنيـــږم
لکـــــــه زه چې د دې نيـــم خـــــوب د تعبير د پـــاره شـــته يـــم

کـــــه پـــــه دغـــــه پيچ و خـــم کې دا نيـــم نـــــــور هم را رښتيـــا شي
نـــــــو پـــــــه ورکـــــه کې بـــه ورک شم پـــه تاريکه کې بـــه ړوند شم

پـــه دې خپـــل نيمگړي خـــوب کې دومره ورک يـــــم دومره ستړی
چې دا نـــــــور کــــــه را رښتيا شو نـــــه بـــــه دلتـــه شـــم نـــــه هلتـــه

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړه مې کيږي چې مې ټول خوبونه خوب غوندې رښتيا شي
خو د دود دستور د ګنډو وس مې نور په سر کې نشته

نو همداسې ښه يم منډې مې په ويخه او ته خوب کې
که خوبونه رښتيا کيږي نو زما دې نيم رښتيا شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

تور او سپين

ستـــا د حسن اثـــر نـــور پـــه مـــا خطـا شي
ستـــا ادا راتـــه فنـــا فنـــا فنـــا شـــــي

ژوند عادي شي تـه عادي شـــې زه عادي شـــم
يـــــو تاريخ يـــوه قصـــه شي چې سبـــــا شي

دا د زړه درزا مې اوس د زړګـــــــي رنـــــځ دی
هغـــــــــــه تير شـــــو چې تا ويني په درزا شي

زړه مـــې تنـــګ لــکه دا ستـــــا د زړګـــي لاره
خـــو دننـــه پـکې نيـــم جهـــــان بسيـــا شي

رنګينی مې د ژونــدون واړه پـــــه داو کـــــــړې
بس يــــــو تــــــور وينم يو سپين، سهر بيګا شي

داسې شــــر چې هــــــر عصـــب يې راخراب کړ
داســې قهـر چې خپل نفـس ځيـنې ترسـا شي

د وصــــال د ځـــــــــو شيبو مسئلـــــه نـــه ده
پـــــــوره ژونـــــد دی دا به څه شي چې په تا شي

يـــــو سکــــون وي خــــاموشي وي يـــو آرام وي
چې اعـــلام سترګې ورواړوي غوغـــــا شــــــــي

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتون دين

د عــــرب نطـــــق و لســــان لکــــه د ستر
او پنهــــــان پکـــــې شبــــاب زما د عصر

افـتـــــان د حـــــوادثــــــو د قصـــو
مستفيــــــد تــــرې امــــرا د بــرج و قصـر

زمــــا شاب ورته پــه روغه کــــور و کـــر دی
نـــه منطق نـــه استـــدلال، لکـــه د صغـر

د کاذبـــو مکافـــاتـــــو حـرص و طمـــه
نه شعـور د حق نـه فـرق د حمـــر و خضــــر

چې دا وعظ که تسـويق د غير عجــــم دی
زمـــــــا دين شرق الاوسط دی که کل دهر

پـــــه حرمت د هـــر حـــلال مجـاز په قتل
او مجــازِ شـــــرعــي افتــــــی د کفـــــــر

علـــمِ دين علـــمِ دنيا تفريق د ديـن دی
کاينـــــات طــــالب زمـــا د غـــــور و قـدر

(c) ketabton.com: The Digital Library

پـــــه قطره تمام جهان مشغول پـــــه بحث
چشـــم پوشـــه نظـــر بنـــده لـــه دې بحر

د اعـــــــــلام هر اختلاف ظلما د ليل شوه
او د جهـــل هـــر نظـــر طلـــوع د فجـر

(c) ketabton.com: The Digital Library

فرق

چې پــه تــا پسې روان وم چــې پــه تا پـــوره کـــیدلـــم
نـــــه مــې نـــوم غـوښتـــــو نه نښــه ستا د یو نظر بدل کې

هغـــه کیف هغـــه ســـــرور هغـــه نشـــه ستـــا د عیـــونـــو
هغــه بې دلـیـلـــــه لطــف د ارمـانـونـو پــه دلـــدل کې

مـــا وي هـــر څـــه مې همـــدا دي د حیات دغه یو مخ دی
کافي زه یـــم کافي تــ ــه بې کافي دواړه پـــه یـــو بل کې

د وصـــال نـــــه تـــر خبـــرو پـــورې دومـــره اوږده لاره
او خبـــرو نـــــه تـــــر ننـــه ټـول پــه یــو قـدم مـزل کې

زه هغـــه یـــم تــه هغـــه یې نـــو نـظـــر ولې بـــدل شـــو
د وصـــال هغـــه غـــوغـــا هغـــه شـور نشتــه په ګوګل کې

مـــا خـــو یـــو خیـل پیـــژنـدلـو جـوړ څـــو خیـــله محبت وو
یـــو هغـــه چې لـیـونتـوب وو او یـو دا پــه چـل او ول کې

لا تــــر اوســه راتـــه ګـــران یې لا تـر اوســه در مئیـن یـم
خـــو چې ولې اوس عادي شـــو ستـــا ګلونه په اوربـل کـــې

ښـه پـوهیـــږم چې څـــواني نـــه راستنیـږي بیـا هم ګورم
کـه یـــو څـه مینـه بـاقي وي د دې ستـړي زړه په تـل کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

سفر

ستـــا ژړگـــی د قـــدر دی خـــو زه دې د ښې نـــه یمـــه
ستـــا د نـــاز ادا قـــدر کـــوم خـــو وړی یې نـــه شمـــه

تــه به مــا هـــم هغـــه رومـــانـــي محب عـــاشـــق بـــولې
پـــام چې خطـــا نـــه شې زه اوس نـــور غمونـــه هم لـــرم

ژونـــــد راتـــه بې شمیـــره منـــزلـــونـــه ښې ایښـــې دي
تـــه کـــه پکې ښســـه شې منـــزل شې بیـــا هـــم لـــرې یې

ستا زړه که هر څـــومره غټ شي هر څومره مې وزغـــمې
هر څـــومــــره که صبر شې زمــا زړه بـــه دې ستړی کـــړي

یـــا خـــو خپل احساس زمـــا احساســـه پـــورې وگـــنـدې
یـــا کلارې کـــینـــه دا مـــزل خـــلاصیـدل نـــه لـــري

زه چې پـــکې ټـــول عمـــر روان یـــم چـــرتـــه نـــه رسم
ستـــا د څـــو شیبـــو مـــزل بـــه تـــا چـــرتـــه ورولـــیـــږي

داسې گـــمان مـــه کوه چې زه د خـــود خـــواهۍ پـــه دود
تـــا ځـــان نـــه پریـــږدم او زه روان یـــم د منـــزل پـــه لـــور

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه يې چې مــنزل بــولــم هغـــه خپـــله ســفر دی ټـــول
هسې بـــه ستـــومـــانـــه شې او زه بـــه بـــدل نـــه شمـــه

تـــا تـــه دومـــره بس دی چې د زړه حـــال درتـــه وايمـــه
ما ته دومـــــــره بس دی چې مې اوس هم په زړګي کې يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ادب مجازي فکر

د اب مجازي فکر
د اشنا د حسن ذکر

د زړه درد د جگر سوز شي
ډوب خمار د شب او روز شي

د بڼو د غشو زخم
د فراقه ترس او وهم

د مستۍ نه شوگيرونه
او د عشق او حب شعرونه

انتظار د لحظاتو
بې چينې د خاطراتو

دا دی ټول مې عملي کړل
قسمت ټول په ما پلي کړل

د مجاز نه حقيقت ته
او د حسن نه دولت ته

ټول مزل د يو قدم وو
ټول تغير مې په يو دم وو

د زړه درد اوس مريضي ده
علاج ته نه، تداوي ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

د جگــر تــکلـیــف جـــــزا ده
کـــــه د عــمـــــر تـقــاضــــا ده

خــمــــار هـــــم اوس د دوا دی
خـنــدا نشتــه خـــوب فـنـــا دی

بې چیني روحــــي مـــــرض شـــو
حب تکیـــــه شـوه عشـق غرض شـو

دومـــره فـــرق د دواړو نــــــه دی
هغـــــه ژونـــــد وو دا هم بنـــه دی

هغـــــه ستـــــا د عشــــق سنــــدره
دا زمـــــــا د ژونـــــــد خـبــــره

هغـــه درد مـــي مجــــــازي وو
دا کــــړاو اوس حـقــیـقـــت دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنتونه

علـــم عقــل کې مې شک دی پـــه عمــل کې مې تاوان دی
پـــه رسمـــونو غــولیــدلی یـــار پـــه ټـپـــو ور روان دی

نـــو خبـــرې او تـــاریـــخ رواج او دیـــن څنـــګه یـــو کیږي
نـــه دستــار زمـــا مذهب دی نـــه قـبـــضه زمـــا ایمـــان دی

که د علـــم او عـــلومـــو تـــوپیـــر علـــم نـــه دی کـــړی
نـــــو چې یـــو زده کوم ښه دی او چې بل زده کوم وران دی

د ښـــو بـــدو یـــو معیـــار دی او هغـــه یـــې رازده کـــــړی
نـــــو د دواړو تر مینځ فرق ســـتا مخکې ولې دومره ګران دی

چې زمـــا په مـــرګ به کـــوم جنت ته ځې زه خـــو مســلم یــــم
چې دا څومـــره جنتـــونـــه دي جـــنت ورتـــه حـیـــران دی

زمـــا علـــم او هنـــر او صـــداقـت چغـــې ســـورې کــــا
چې نـــه بـــد یـــو نـــه حرام یـــو دین مو حق مذهب مو آن دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

خودفریبی

کـــه د حب معـــيـار جـــمال قـــدوقـــامـت وي
نـــــو پـــــه ما څنـــګه مئيـن شوې که ړوند نـه يې

ستـــا د عشـــق معـــيـار بـــه دا نـــه پـــوهيږم
خـــــو د نـــورو معـــيـارونـــو نـه مې ډار شـــي

هســـې نـــه چې پـــه خبـــرو مې تيـــروتـــــــی
دا د څــــو شـيبـو اخـــــلاق تـقـــلبــــي دي

ما د لاســـه ځان نـــه ښـــه ســـړی جـــوړ کـــړی
خـــو اصـــلا ګـــوره خـــودخـــواه او خـــودنما يم

چې تـــــر کـــومې مې مطلب وي درپســـې يـــم
بيـا نـــو تـــه پـــه خـــپله لاره، زه د بـــل چـــا

کـــه بـــل څـــوک مې پـــه خبـــرو عاشق نه شو
مـــا تـــه نـــور چـــلونـــه هم راځي هوښيـــار يم

که ســـتا ژوند په دی خراب شي ســـتا مشـــکل دی
زه د ټـــولې جـــامعې ټـيـــکه دار نـــه يـــم

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه د خپـــــلو څـــو شيبـــو پـــه غم کې ورک يم
کـــــه تـــه نـــه يې د شيبـــو عاشقـــان ډيـــــر دي

زمـــــا نقـــص پـــــکې د څـــو ورځـــو خبرې
خــــو ستـــا نقـــص پـــکې د عمـــر تبـاهي ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټکنالوژي

دا د عــقــــل هـــم معیــار دی
پـــه ســانتیـــو پـــه بـایټـونـو

کـــه لږ کـم وی زه کــرپټ شـــم
کـه لـــږ زیات وی ته کـــرپټ شې

جــامعـــه لـــوډ بیـلـــنسر دی
خــــو ماډل یی اوټ آف ډیټ دی

دا د عـــقـــــل او د فـــکـــــر
بیـلـــنس دومـــره مشـــکل نه دی

کلـــه تـــه ځان لـــږ اپډیټ کــــړه
زه بـــه خپل څه فیچرز تـــم کړم

چې تـــر څـــو مـــو سوچ یو نه شی
چې تــــر څو مو لیینک اپ نه شي

انټرکشن مـــــو مشــــــکل دی
انـــوایـــرنمت بـــه کـډ او وډ کړو

(c) ketabton.com: The Digital Library

جرگه

د خپل ځـــان سره په جنگ یم
د خپل ځـــانــــه مـــرور یـــم
پـه دې جنـگ پـه دغې شر کې
زه پخپلــه جـــرگه مـــار یـــم
زه پـــه حقـــه یمـــه گونـدې
نـــه منـکر کـــوم نـــه ډیر عرف
خـــو بـل هم بـایـد همـــداسې
هـــم زمـــا پـــــه لار روان وي
جـــامعــــه دې مـــا تـــه گوري
او زمـــا پـــه خیـــر دې گرځي
زمـــــــا لار د کتـــــاب لار ده
زمـــا هـــر قـــدم پـه شمار دی
نـــو دا نـــور بیـــا ولې داسې
زمـــا کار تـــه غلـــط وایـــــــي
کـــه غلـــط وي زه ړونـد نـه یم
ښـــــه او بـــد جـــدا کوی شم
پـــه حساب مې بـــرابـــر یـــــم
او حسـاب به مې حســــاب وي

***

بیا زه ځان ته په غوسه شـــــــم
وایم ستا حساب که ســــم وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نـــو دنیـــا ولاړه نـــــه ده
دا نــور تــول ولې گــمـراه دي؟
دوي کتــــــاب نه خبر نه دي؟
دوي حساب نــه خبــــر نه دي؟
دا یـــو تـــه داسې تورزن يې؟
چې د تـــول ملت بـــابـــا شې
خلک ژوند کوي خپل ځان ته
خلک ځـان ســره پخـــولا دي
خـــلک رنگ تـــه نظر نـــه کړي
گـــوره خـونـد ورتـــه مهم دی
تـــا ځـــان هســـې شـــرمـــولی
کـــه خبـــره دې ښـــه هـــم وي
دا وخت تـــا د پـــاره نـــــه دی
د خپـــــل کار ســـره کار ساتـــه
جـــامعه ځـــان جـــوړوی شي
دا تـــه ځگـــه داسې سپـــک يې
چې دې قـــــام په سر اخستی
تـــــه د هـــــر چـــا ذمه وار يې

***

اوس د ځـان او ځـان جرگـه ده
زه پــــوهیـــږم چې زه ســـم یـم
خــــــو پښـــــتو راتـــه ویيلـي

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغـــه مـــخ چې لـــه ځـــو کسو
پـــه يـــو ځـــاى ځپيـــړه وخوري
کـــه هـــر څومـــره بې ګناه وي
کـــه هـــر څـــومـــره بـــې ازاره
خـــو ګنـــاه ګـــوره د مـــخ ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ډار خوب

دا د ډاره ډک خـــــوبـــونـــه
دا د غـــیبــــــو اوازونــــــه
د جــانـــان د غضـــب ستـــرگې
پکې شــــــر او ســــــل شکونه
د خنـــدا نــــه تـــرس او وهم
بس ژړا او فـــــريــــادونـــــه

هسې نـــه چې دا رښتيـــا وي
هسی نــه چې زه بيـــدار يـــم
هســـې نه زه چې په زه ويخــــه
پـــــه دې وهــم گـــرفتـار يـم

کـــه دا وهـم هـم وي ښــه ده
خـــو يا ويل کـــه حقـيقـت وي
دا دردونــــه فـــريــــادونـــــه
مـــې د مينـــې بــــرکــــت وي

کــــه مې دا دمهـــر حـــال وي
نــــو نفــرت ترينه ښــه نــه وو
چې په ســد مې دا کيفيت دی
ليــــونتـــوب بــه مې لا څــه وو

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس چې هر څنګه یم ښـــه یم
بس دی نـــور بـــدلیدی نه شم
همـــدغه مې زنـــدګـــي شـــوه
بې لـــه درده کیـــدی نـــه شم

دا د ډاره ډک خـــوبـــونـــه
اوس پـــه ویخـــه بـانـدې وینم
بې لـــه دې مې ژونـــد نیمګړی
بس همدا مې زنـــدګي شـــوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

خساره

عجیبه غوندې دوش دی
کله ته زما نه مخکې
کله زه له تا نه مخکې
دا لا څنګه رقابت دی
پاکه منده ده او مونږه
نه د ځان د حال احواله
نه خبر په ښو په بدو
ته خندونه ماته ډیر کړې
زه له تابه تا خطا کړم
په همدغه کش و ګیر کې
نه د رب نه د بنده شو
شا ته څومره زیبائي وه
څومره تاب څومره سکون وو
څومره حب وو مینتوب وو
څومره قدر د یو بل وو
هغه ټول مو صدقه کړل
خپل سرعت او بلندۍ ته
نو په داسې رقابت کې
که همه ګټه زما وي
بیا هم زړه کې پټ پوهیږم
چې خاسر یمه خاسر یم

(c) ketabton.com: The Digital Library

غبا

د ناصح خبره ښه ده
په شدت د ثقل و ضخم
خو شدت هم یو واحد دی
چا کې ډیر په چا کې کم وي
دا شدت زما د فکر
یا د ټولو نه بدل دی
یا یې ثقل ضخم ډیر دی
تا خو نیم خلک قانع کړل
او نیم نور لا پکې ورک دي
خو زما په قناعت کې
د پیتاوي داستانونه
د ادبه وتې ټوکې
د پښتون اسلام غمونه
دا کم نه دي دا غلط دي
دا تاریخ دې پروني دی
دغه ټوکې د ژړا دي
دا اسلام دې بدل کړی
او زما نه توقع کړې
چې دا ټول درعملي کړم
نو به زه څنګه انسان شم
زه به څنګه مسلمان شم
زما دا بدرنګه ذهن
چې مدام یې غلط بولې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دردونو فـــريـــــادونـــــو
يـــــو پټـــه مجمـــوعـــه ده
دې کې داســې څـه پراتـه چې
په ســـويه کې لږ بـــــالا دي
د رب فکـــــر پکـــې داســې
لکـــــه دا همـــه غـمـــونه
چې پـــه يـــو دعـــا ختميـږي
او دا ستـــا نصـيحتـــونـــــه
مـــايوسی تــــه لـږ نږدې دي
د دې کار بس دغه حـــــل دی
پـــرځـــوې مې که جيګيــــږي
يـــــا زمـــا خبـــــره واوره
يـــــا مې ورک کړه لــــه غبا نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پسوند

د سبـــا د د ډاره نــن رانــه بـــې ژونـــده
د فــراق لــه ويـرې ټـول وصال بـــې خونــده

په همـــه وجـــود تـــابع ستـــا د گفتـــارو
خـــو كافـــــر د دې كافـــــــرو په څو چنده

د خنـــدا او د ادا لـــــه نرخـــه مـــه ځـــه
كفـــــايت كا زمـــــا نـــــوم ستا لـــه پسونده

د غـــــزال سكـــــون پـــــه خونه د ميږيو
او زما په زړه كې ستـــــــــا د وصـل تنـــده

زمـــــا مينه ســـــتا پـــــه هـــــر نظر آشكاره
ســتا حيـــــــــا زما پـــــه سـترگو كې څرگنده

ډيـــــر مـــــزل وو لــــه پنهانه تر اعـــــلامه
بـــاقي ټولـــه زندگي لـــــه دغـــــه پنـده

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلام

ستـــا ســــلام راتـــه چـا اوې
هک حیران شومه په ځـــان کې
چې پـــه تـــا مې بـــاور نـه وو
کـــه مې ځـان نـــه طمه نه وه
چـــرتـــه زه مـــولا د ټکـــــو
تـــه د خپـــل نظـر پـه اوج کې
گـــــرچه لــــږه فـــاصلـــه ده
خو ستـــا ځاې نه لرې ښکاري
مـــا نـــه دا توقع مـه کـــــړه
چې بـــه درشم درنــــــږدې شم
ستـــا پـــرواز لـــــږ عارضي دی
زمـــــا ټـــــکـــي د صديـــــو
ستـــا غـــــرور لـــره زوال دی
زمـا نـــور ټـــکي زده کـــيـــږي
پـــه اخـــره کې بـــه گـــــورو
چې د چـــا ســـره څـــه کيږي
بـــاوجـــود د دومـــره فـرقـــه
بـــا وجـــود د دې فـــــراقــــــه
ستـــا ســـلام لکــــه د اوښـکو
زمـــا سترگو کې اشـــــکار دی
اوس به ځـــان ســــره لږ کښینم
چې جـــواب يې چـاتــه ورکـــړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

وحشت

اوحشت چې په غالب باندې غالب وو
هغه درد چې په احساس کې د تقي وو
ما هم ولیده احساس مې کړ غالب شو
یو سرور وو پکې خوند یوه مزه وه
له وحشته چې وحشت مې سوا نه شي
له دیداره گریزان شوم په وحشت کې
د دنیا زیست و روزگار رانه بې خونده
په خپل ځان کې داسې ورک چې پیدا نه شوم
کله دین کله کتاب کله سندرې
مازې وخت وو د خپل عقل غولول وو
یو تشویش لبریز د ډاره د دیداره
یو احساس د رنځ او وهم ستا په وړاندې
دې حالت دغه کیفیت دغه وحشت ته
مې پخپله نوم د مینې ور عطا کړ
عمر تیر شو وحشت ډیر شو زه بې وسه
چې په دې کې ناگهانه راښکاره شوې
په ما هیڅ ونه شو دا څومره عادي وو
دا د عمر تکلیفونه مې عبث شو
اوس خفه شم که خوشاله نه پوهیږم
که دا حال مې ټولو خلکو ته اعلام کړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستړیا

د یــــوې نیــــمې شیبــــې
پـــه ژوند کې دومره اثــــــر
دا د کلــونــــو منــــــدې
دا د قــــرنــــونــــو مــــزل
ستړی شم بیا روان شـــــــم
څملمــه بیـــا پـــاڅیـــــږم
په سر حجـــــر د حیـــــات
پـــه زړه کې راز د هجــــــر
خپـــو کې څـــــواني راکاږم
لاســـونـــه ډک د امیـــــد
خـــو چې دا چـــرته څمـــــه
نـــه د مــــزل انــــــدازه
نـــه د منـــزل کوم نشــــان
بس ښـــه کوه او گرڅـــــــه
بـــد قبلـــــوه او گرڅـــــه
نـــو خلک څنگـــــه وایـــي
چـې ژونـدون دومـره کـم دی
یـــا بـــه پـــه خلکو کم وي
یـــا بـــه اعـــــــلام بدل وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځان

بیـــا حیـــران بیـــا پریشــــانــــــه
بیا خپل ځان راتـــــه رقیب شـــو
دا بـــه کلـــه فیصلـــه شـــي
چې تـــا واخلم که ځـــان واخلم
که ځان واخلم ته مې ځـــان یې
که تـــا واخلم زه بـــه څـــه شـــم
ستـــا خبـــره هـــم سهـــي ده
مـــا هم څـــو ټـــکي وییـــلي
خـــو کـــه هـــرڅـــه تاو راتاو شم
بـــیا همـــــاغلتــــــه رارســـم
زه پـــه تـــا بـــاندې مېین یـــم
ته په ځان بـــــاندې پاک ورک یې
اوس کـــه زه لــــه ځانه تیر شم
نـــو پخپلـــه تـــا نـــه تیر یـــم
چې لـــه تـــا تیریدی نـــه شـــم
مجبـــور ځـــان لړ تحمـل کـــړم
خـــو مشکل مـــو لاینحل شـــو
نـــه د دې خـــوا نـــه د اخـــوا
یـــا بـــه دا رابطـــه شکیـــــږي
یا مجبور چې ته اعـــــــــلام شې

(c) ketabton.com: The Digital Library

قوس قزح

مــا نـــه مهــر پـــاتې نـــه دی زه تـــرې پاتې
پـــه زړګي کې مې کـــورونـــه ملاییـــــن دي

دا الــــــوان دا بـهـــارونـــــه د شبـــاب وو
اوس اقواس د مطـــر هم راته تـــــور سپین دي

تـــا لا دلتـــه زمـــا عشق تـــه میـــزان ایښی
دا دا شؤون د دې دنیـــا نـــه دي د دیـــن دي

د فــــراق د ابتســـامـــه دومـــره پـــایم
د وصــــال الم بس کـــــرښـــې د جبیـــن دي

راشـــــه تـــه زمـــا پـــه لاره پـه سبیل شه
د نفـــرتـــه نـــور د دواړو زړونـــه خـــوړین دي

چې په ســترګو کې دې ورک شـــو عشـــق یې ولید
چې پیـــدا شـــو لیـــوني دي مجـــانین دي

یـــو محیط د ډار احســــاس نـــامشخصـــه
بیـــا حـــاکم زمـــا د مینـــې قاتلیـــن دي

څـــه زرین د زړه اســـرار څـــه امیـــدونـــه
که اعــــــــلام نه شي په ما باندې سنګین دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دود

د وفـــا پـــه خیـــال رویـــا ستـــا د جفـــا تخـتـــوم
د خــــریفــــه هـــــر ورق پـــــه خپلـــه ســـا تخـتـــوم

د احبـــابـــو او اصحابـــو نـــه تـــه مخـــکې راځې
ځکـــه ځـــان لـــه دې تمامـــو نـــه په شا تخـتـــوم

زمـــا دود زمـــا دستـــور زمـــا رواج داســــــــې دی
چې د خپـــلې جـــامعې یـــې بـــې رضا تخـتـــوم

مـــا پخپله د خپـــل اب و جد پـــه پـــل پـــل ایښـــی
تـــه مــــې آب تختوه زه به دې حیــــــا تخــــتـــوم

نـــه پښتـــون نـــه بې پښتـــو نـــه اجنبي نـــه افغان
دود دستــــور کلــــه د چــــا کلــــه د چــــا تخـتـــوم

چې مې نه غوارې ناکام دی خو عجیب غوندې دی
ستـــا راحت تـــه د اعـــــــــلام د زړه درزا تختوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

حسبي الله

دا د شمـــس بنفـــش او حـــــار
د قـــمـــر لیـــل و نـهــــار

دا انـهـــــار د طـــبـــیـــعــــت
او د دوي بـــــــــــــې لارې لار

معطـــــر امـــــواج د ریحــــو
دا جبـــــال او دا چینـــــــار

سنگـــینـــې د دې احجــــــارو
زور قـــوت خفـــــا د نــــــار

د ظلمـــــا هغــــه شـــــدت او
صبـــــاح لون یې خودمختـــــار

دا د نفـــــس تــــــرتیب او وزن
د زره سُــــــــرلـــــی کې درزار

د فصلـــــونـــــو مخکې وروستـه
څـــه تـــرتیب څـــه انتظـــــار

تفـــــاوت د ذهـــــن و فکـــــــر
لــکــــــه زه او زمـــــا یـــــــار

(c) ketabton.com: The Digital Library

د احســــاس قـــدر و قـــدرت او
تجـــاهــــــل د دې ديــــــار

دا ټول خپلــه مستحيــــــل دي
دومــــره نـــظم او نظــــــار

چې اعـــلام جز د نظام شــــــو
نـــو سجـــده مې افتخـــــار

(c) ketabton.com: The Digital Library

مزرعة الاخرة

زمـــا عقــــل څـــه يـــو سِـــر دی
کلـــــه سيـــــر کـــــړي د سمـــاو
کاينــــــــــــات ذره ذره کړي
د دنيــــا و مــــا فــيهـــــا نـــــه
ذره هـــــم تمنـــــا نـــــه کـــړي
پـه خپـل ذات کې داســې غرق شي
چې پخـپـلـــه نـــه پـــوهـيـږي
چې زه څــــه زمــــا وجـــود څـــه
بيـــا راپـــاڅيـــږي بيــــدار شـــي
پـــه ښي اړخ وي يـــا پـــه چپ اړخ
د فنــــاو شميــــر شروع کـــــړي
کلـــه نـــام کلـــه مقـــام وي
کلـــه زور کلـــه دستـــــور وي
کلــــه هيـــلــــه د لا نـــورو
د ســـريـــع غنـــىٰ او امـــــن
دا بـــل اړخ يې بيـــا بـــدل وي
څـــه گيـــلې گوزارې ځـــان نـــه
څـــه د خپـــلو د پـــرديـــو
د چـــا لـــږ شـــان ښه جبل شـي
د چـــا ډيـــر ښـــه ناپديـــد شـي

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپـــل وجـــود تـــه بې ارزښـــــه
او غبـــا پـــه تعقـــل کــــــې
دا خـــو سمـــه ریشـــخنــــدي ده
زه بـــه څـــه وایـــم چې څـــه یـــم
کـــــه دې ځـــان چرته پیـــدا کـــړ
چـــم ګاونـــډ تـــه یې اعـــلام کړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

امن

خوف او وهـــــم مې ملګـــــــري
کلــــــه يـــو ســره ګـــرزيـــږم
کلــــــه بــــــل ســره روان يــــم
يــو مــــې مـــــــل د کـــار د لارې
بــــــل ملګــــــرى د خوبـــونــــو
زه يې ځــــــــان تـــــه مجسم کړم
يـــــا ترسيم يـــــا داســتــــانــــونــه
يـــــــا د خــــــوف وهم سيوا شي
يـــــــا د وهم خــــــوف غالب شي
ښــه ســهي پــــکې مصــروف يـــــم
ځـــــــان شهيد کړم په ژوندونــــــه
يـــــا معـــــذور شم لـــــه اعضــاو
لــــــه يــــــوه ښـــاره تـــــر بلـــه
سفر نـــــه وي يـــــو تعليــــق وي
او چې هــــــر کلــــــه تمــام شي
د سبا تشويش اعـــــــــــــلام کړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښکاره رازونه

لــــږ ښپيمـــانــــه يـــم لـــږ گيـــج يـــم
د حيــــات پـــه طـــور طـــريق مـــې
د خپـــــل عمــــر خــــلاصـــه مـــې
د خپـــــل ژونـــد ټولـــه قصـــه مـــې
يـــــو کـتـــاب ټکـــي پـــه ټکـــي
پـــــه همـــــه و لســــانـــونـــو
مــــرتب او عمـــومـــــي کــــــړ
ټـــول عـــالم مې راخبـــر کــــــړ
هـــر ســـړي ته مې بيـــان کــــــړ
اوس نـــه راز شتــــه نــــه سِرونـــه
نـــه مې خپـــل شخصـــيت شخصـــي دی
هـــــر پيغــــــور دا ستـــــا پـــه ژبـــه
او طعنـــــې د نــــورو خلـــکــــو
تــــر اکـــثــر حــــده رښتيــــا دي
تــــر اکـــثــر حــــده رښتيــــا دي
مــــا پخپـــلـــه بيــــان کــــړي
خـــو يـــاويـــل چې لــــږ تيـــره دي
د زړگـــــــي نــــــه بـــــوټ راوزي
نـــو ښپيمانــــه يـــم او گيـــج يـــم
چې اعــــلام د رښتيــــا ښــــه وو
کــــه حيـــات پـــه صمت او کذب

(c) ketabton.com: The Digital Library

امید

چې بـــه زه ولې ژونـــدی یـــم
چې زمـــا بـــه څه مقصد وي

همـــه درد پـــه خوښـــه گالـــم
د نـــاخـــوالـــو او رنځـــونـــو

د دنیـــا پـــه داد ستـــد کـې
کلـــه فـــوز کلـــه کـــوتـــاهه

خـــو مقصد مې دی همدلتـــه
بعد له مـ رگـــه خو خودکار یـــم

پیـــدا کـــړی مـــې لا نـــدی
چې زمـــا بـــه څـــه مقصد وي

نه طـــالب د تخت و امـــــــر
نه مجـــذوب د عـــرف شهرت یم

یـــو ژوندون دی او تیـــریـــږي
د مقصـــد مـــرام پـــه طمـــه

کـــه پیـــدا مې کـــړو ناجح یـــم
په فریاد به یې اعـــــــلام کړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل

روابـــــــط او نسبتـــونـــــــه
څـــه زمـــا ســـره راغـــلي
څـــــه مې خپلـــه انتخاب کـــړه
او څـــــه زه انتخـــاب کـــــړی
اوس مـــې دغـــه وظـــیفـــه ده
تـــل میـــــزان پـــه لاس ولاړ یـــم
نســبتـــونـــه پـــرې تــلمـــه
په چا زه دروند ځوک په ما دروند
په چا زه سپک ځوک په ما سپک
یــــو حســـاب کتـــاب روان دی
کلـــه جنګ کلـــه خنـــدا شـــي
څـــه ګیـــلې ګـــوزارې وشـــي
څـــه خفـــه شي څـــه خفه شم
کـــه خفـــه شي کـــه خفـــه شم
زه پــــه دواړو خفـــه کـــیـــږم
چې میــــزان بـــه مې سم نـــه وي
او کـــه زه بـــه لا اعـــــلام یم

(c) ketabton.com: The Digital Library

مکرر

ځـــه راځـــه چې بیـــا د ســـره در میـــن شـــم
یـــا د ســـره ستـــا د چشـــم و لب دوران شي

پـــرې چې بیـــا دې هـــر نظـــر نظـــر اثـــر شي
چې بیـــا ورک شمـــه نابـــود رانه خپل ځان شي

چـــې دې بیـــا پـــه خنـــدا خانـــدم بې دلیـــلـــه
او یـــوه اوښکـــه دې تنـــدر د اسمـــان شـــي

خـــو دا دود د فطرت نـــه دی، چې بـــد نـــه شـــي
زه به ځوان شـــمه خو زړه به مې ځنګ ځوان شي

تـــه بـــه هـــم بیـــا نـــاز ادا د ځـــوانۍ وکـــړې
خـــو یـــالیت چـــې دې ادا زمـــا ارمـــان شـــي

دا د عـــمـــر تقـــاضـــا ده زړه دې چپ کـــــړه
سپین ږیرتـــوب کې ارمـــانـــونـــه هـــم ارمـــان شي

دومـــره بس دی چې مـــو زړونـــه اوس هم یـــو دي
دواړه یـــو دي کـــه ظـــاهر شي کـــه پنهـــان شـــي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د درد قد

د درد هـــم قـــد و قـــامت لکـــــه زمـــا وي
پــــــه فــریاد کې هم عجبه شان چوپتیا وي

د فـــراق ســـرور بیشتـــر وي لـــه وصالـــــه
تنهایی او خـــاموشی کې هم غـــــوغـــــا وي

د ذکا معیـــــار بـــلنـــــد د مجـــــانینــــــو
خـــــو ذکا کې بیـــا پنهـــانـــه لیونتیـــا وي

پـــه تیـــاره کـــــې د قزح د قوس رنگـــونــــه
په گلشن کې کلـــــه شب هسې ظلمـــــا وي

دا د هـــــر چـــا پـــــه نظـــر کې داسې نه ده
چې یې گـــــوري یـــــا فنـــا وي یا شیدا وي

زه یې وینم او گمـــــان چې تـــــه یې وینـــــې
کـــــه زمـــا وي نـــو زمـــا بـــــه هم گونا وي

هله پوه شـــوم چې دې ټولو باندې پوه شـــوم
چې دا نه وي نه اعــــــــــلام نه یې دنیا وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

تلوار

بیـــا مې وینـــه پــه تلــوار ده
بیـــا رگونـــو زړونـــه غټ کـړل
منډې ترړې شوې غوغا شـــــوه
چې دا ولـــې داســـې ځغـــلي
چې کوشش دا د حیــــات دی
که یې زړه راتـــه نـــور تنگ دی
پـــــه ســـړه سینـــه یـــې زغـمـم
خــو پــه درد بانـــدې توده شي
بیـــا تقـــریـــــر نصـیحتـونـه
د طـبیـــب تکـــــرار خبــــرې
او زه ټیټ ســـر ورتـــه غـــوږ یم
خو تر څو به مې راټینـگ کړي
څـــه فولاد خـــو نه دي زړه دی
یــــوه ورځ بـــه د دې منــــډو
جـــواب تـــل د پـــاره ورکـــړي
منـــډې تـــرړې بـــه راحت شي
او اعـــــلام بـــه پـــه قـرار شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اضطراب

پــــه سبـــا بيـــــگا عـــادت يم
آمـــوختـــه لـــه حب نفـرت يم
درد راحـت راتـــه آشنـــــــا دي
عادي شـــوي خـــوب خنـــدا دي
عمــــر ټـــول همدغـــه شان وي
ښـــه خـــــراب مـــدا روان وي
خـــــو دا ځيني حـــالـتـــونـــــه
بې معنـــا غــــونــــدې دردونـه
چې نـــــه درد وي نـــــه آرام وي
نــــه ژونـــــد ځغلي نـــــه تمام وي
نـــه غـــــوښتنــــه د حيــــات وي
نـه خـــــواهش د مرگ وفـات وي
نـــه ژړا تـــــه زړگـــــــــی ډک وي
او خنـــــــدا کـې مې هم شک وي
نــــــه پـــــه ډلـــه کې خوشالـــه
تنهــــــــايی کې هم بې حـــالـــــه
د شوگيــر نـــــــه پــــه فـــرار وي
او پــــــه خـــــوب کې بې قرار وي
خـــــور و نــــوش مې لـــــه عادته
خيـــــر خبــــــر د مجبــــوريتـــــه

(c) ketabton.com: The Digital Library

داســـې ژوند داســـې زمان وي
او ســــــړی ورتـــــه حیـران وي
چې بـــــه خلکـــو ته دا عام وي
که خواص به د اعــــــــــلام وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال

د صعـــــود يـــــوه زيـــنـــه ده
پـــكـــې لا تعـــداده پـاټكـې
ځــــه مشكل ځــــه مستـحيل دي
زه ورخيـــــــــژم او ورخيـــــــــژم
كلــــــه مــات پاټكي تـــــه رسم
پــــه يـــو چــل يې را سمبال كړم
كلــــــه بيـــا ســر پــه تــالاقـــه
را خطـــــا شــم مخ پــه كـــوزه
زان راټينګ كـــــړم پـــــه زوروڼو
ګـــډ او وډ ستړى ستــومـــانـــه
بيـــا آغـــاز كـــړم مخ پـــه بـــره
يـــــو سفـــر نـــا منـــظـــمـــه
كلــــــه منـــډه د غـــــزال وي
كلــــــه ګـــوډ او شل مـــزل وي
خـــو روان يمــــه روان يــــم
د صعـــــود پـــــه آه و چـــاه كې
دا صعـــــود پكــــې لا ځـــه دي
نيكمـــــرغي بـــه ځــه تـــه وايي
دا پـــه دې زړه چـــــاودون ارزي
كــــه زه هســــې ور روان يــــم
خـــــو كـــه نه ځم نو ځه وكـــړم
يــــو همـــدغـــه لار مې زده ده
يــــو همـــــدا مې مـــــدام كړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کـــــه پـــــه بلـــــه لاره پـــوه شم
گونـدې ژونـد بـه مې راحـت شي
او کـــــــــه مــا غوندې نور هم وي
نـــــو اعـــــــلام به يې مثال شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

عشق

ستـــا جمـــال هسې حـــائر هســې خطــا کـــړم
د حســینـــو پـــه تضـــاد یـې مبتـــلا کـــړم

د هغـــې چشـــم و نظـــر هســـې اثـــر وو
لـــه نظـــره یــې د لـــرې نـــابینـــا کـــړم

عشـــق هغـــه وو چې خـــالـــي وو لـــه طلبـــه
پـــه طلب مــې عشـــق خـــالـي د محتـوا کـــړم

چې پـــه خیـــال کې مې تصـــویـــر مجسم کـــړی
کـــه تـــه نـــه یې نـــو غلط کـــوم گـــونا کـــړم

دا وسعت زمـــا د فـــکـــر کـــه مـــزاج دی
پـــه تعـــریف او ستـــایش دې لا زیبـــا کـــړم

زه بـــه وگـورم چې خـــرنگـــه دې هیـــر کـــړم
چې دې یـــاد کـــړمه نو هیر به دې هم بیا کـــړم

ستـــا خنـــدا کې زمـــا ټولـــه خنـــدا ورکـــه
پـــه یـــوه اوښکـــه دې ورک زه راپیـــدا کـــړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خـــــوبونـــو قــرارداد ستـــا لـــه عيـــونـــو
زه پنهـــــان خـــو شـــوگيـــرو رســوا رســوا كـــــړم

عشـــق مې زيات شي چې مې عشـــق كله په تا شي
د اعـــــــلام به څـــه وي نور چې يې سيـــوا كـــــړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

چل

چې پــــه تــــا کې به څه چل وي
تــــه بــــه ولــــې دل نشيــــن يــې
زه پــــه څــــه درتــــه مايــــل يــــم
ځان مې پاک دربانـدې ورک کړ
ستــــا د يــــو نظــــر د پــــاره
حيــــات پــــاتــې روزګار پــــاتــې
ستــــا فــــراق لــــکــــه د تــــورې
زړګــــی نيــــم کانــــدي پــــه نيمــــه
ستــــا پــــه يــــو شيــــبــــه خــبــرو
کــــې ســــازونــــه د دنــــيــــا وي
ستــــا پــــه نيمــــه خولــــه خندا کې
حــــديقــــې او بــــوســتــــانــــونــــه
ستــــا د وصــــل پــــه لمحــــه کې
هــــزارهــــا کــــاونه ورک شــــي
چــــې پــه تــا کې بــه څــه چل وي
چــــې دې ليــکــم چــې دې لــولــم
چــــې رويــــا پــــه تــــا ابــــاد دي
او پــــه ويښــــه تخيــــيــــل کــــې
راتــــه ښــــکتــــه پــــورتــــه کيــــږي
دا بــــه کــــلــــه پــــورې دا وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا دی لاړمـــــــه بـــوډا شـــــوم

خـــــو اوس هـــم چې تـــه رایـاد شي

د اعــــلام ځـــــواني آغـــاز شــــي

(c) ketabton.com: The Digital Library

لیونتوب

هســـې ځـان سره لـګـیـا
پــه خــبرو پــه کــیســـو
د الفت د خیال خوبــې
د هـجـرانـه تــرس و ډار
په خپل ذهن کې تصــویر
کـلـه ښـــه کـلـه خراب
کـلـه ځـان سره خـنـدا
کله ځان له ځانه ترس
خـلـک کـل زمـا تـابـع
زمـا خـوښـــه زمـا غـږ
چــرتـــه زه شـــم مقصر
چـرتـه خـلـک بـې وفـا
خپل تقصیر په خپل ګمان
پـــاکــــوم او ســـمـوم
خـــو د نـورو د جـــفا
په خپــــل ذهـن فیصـلـه
ټول غـلط وي زه صحـیح
کلـــه نـــه یـم مـــلامـت
خـــو پوهیـږمه پـه ځـان
چې ژوند اصـل داسې نـه
بلــکه داســې لکـه خلـک
ګیـــني یا بـــه تل نفـرت
یا لـــږ نـور هـم لیونتـوب

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپین کاغذ

خـالیگـاه د خپـل احســـاس ډکوی نـه شــم
پـه الـفـاظـو ډکـوم ســـپـیـن کـاغـذونـه

د خــپــل ژونــد د کــلــماتــو سره لــوبــې
کــلــه نــظــم کــلــه نــثر او خــیــالــونــه

پـه اعـدادو زمـا عـمـر حســـاب نـه دی
پـه شـــبـاب صـــغـر کـې ورک رانـه کـلـونـه

چـــې دې ځـــه راتــه خــودلي نیــم غلط وو
دیــن مــې مینـــه دیـن‌مې‌ژونددین مـې‌گلونه

ته چې وایې چې‌خوشـــال یم نو خوشـــال یم
چې پـه مـا دې درتـه کم ښـــکـاري دردونـه

د فــراق هــره لمـحـه مــې یــاد کــې پــاتــې
وصـــال ورک لکـه چې ورک مې دې یـادونـه

پـه تمـامـه مې اعـلام درتـه خـیـل ځـان کړ
دغــه زه او دغــه تــه دا حـاســـبـونـه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله کیږي

کلـــه دغـه شـانتـې چـل رابـانـدې کیـــږي

چـې مـې بــدي شې هم تـــه هم ستــا یـادونه
بـــې معنــا شـــي د ژونـد ښــه او بـد اړخــونه
یـــو نفــرت د خپـل وجــود د خپـل پهـــلو نـه

کلـــه دغـه شـانتـې چـل رابـانـدې کیـــږي

ارمـــانـــونـــه خـــواهشـــونـــه مــــې تمــام شـــي
دود دستـــور رســـم و رواج راتـــه نـــاکام شـي
د ســـوچـــونـــو او فکــــرونـــــو ازدحـــام شـــي

کـلـه دغـه شــانـتـې چـل رابـانـدې کـیـږي

زړه مــــې تنـــګ شــــي ســاه مې تنګه بې دلیله
یــــو وحشت مې شـــي تـــرخنـــګه بې دلیـــلـــه
عیـــن بیـــزار لــه هـــره رنګـــه بــې دلیـــلـــه

کلـــه دغـه شـانتـې چـل رابـانـدې کیـــږي

میـــ نه ورکه شي عشــق ورک احســاس فنا شي
یـــو عـــادي غـــوندي بشر راتـــه اشنــا شــــي
نــــور خـــوبـــونـــه او خیـــالـــونـــه بې معنا شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کلـــه دغــه شــانتـــې چــل رابــانــدې کیـــږي

پـــــه دوا او پــــه دعــــا مـــــې گــــوزاره وي
بس خـــوبـــونـــه د دردو یــــوه چـــــاره وي
او اعـــــلام د دغـــــه حــــال پـــه نظـاره وي
کلـــه دغــه شــانتـــې چــل رابــانــدې کیـــږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتو

پـــه یـــو څـــو اصطلاحـــاتـــو په لفظونو
نـــه غـــربي يم نـــه تـــابع د خليجـــونـــو

استعمـــــــــار مـــې سيـــــاسي، ادبي نه دی
خپـــــل لســـان او خپل ادب مې د کلـــونو

کـــــه يو څـــــو کليمې ستا پکې ژوندۍ دي
نـــو شاکـــر اوســـه زمـــــونږه د قـــامـــونو

منطقه ده جامعـــــه ده زيـــ ســـ ــت روزگار دی
دا بـــــه څـــــه شي پـــــه نفـــاق د لســانونو

زمـــــا هـــــره خـــــوا لهجـــــه د تاثيـر لاندې
اوس هم ښه يمـــــه چې شتـــــه يم له کلونو

کـــه پـــه خـــوښـــه او اثر د مجـــــــاورو
هـــم بـــــه زه وی هـــــم مې ژبه په نومونـــو

دا چې څـه راسره شــتــه همـدا مې بس ده
د اعـــــــلام يې څـــــه پـــروا په پيغـــورونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې یاري

زړه مې تنګ دی خــــلق مې تنګ دی او تـــــه ستره
نـــــه ځــــاییــــــږي پکـــــې ستـــــا د زړه خبـــــره

زه د ځــــانـــــه پــــه تکلـــیف یمـــه پــــه تنګ یـــم
لا د پـــــاسه پـــــرې ستـــــا مینــــه مهــــاجــــره

غــــم د یــــار غــــم د روزګار غـــم د ځـــــو تـــــکـــــو
اوږده لاره او زه ستــــــــــړی لــــــــــه ســــفـــــره

ته پوهیږې چې زړه مــــات کړې بیــــا یې روغ کړې
زه پــــه تیختــــــه مـــــوفــــــق ستــــا لــــه هنــــره

دا خـــنــــــــدا او دا مســــــــکا او دا خــــبـــــــرې
یــــو نقــــاب زمـــــا پــــــه مـــــخ دی د بـــهــــره

یــو تــه نــه یــې چــې دې زه پــه دا روزګار کــــــړم
د یـــــارانو ســعــــي زیـــــار پــــــه ځــــو نفـــــره

ګــــــریـــــــزان د شـــهـــــر و کلــــــي د فســــــاده
ګــــــریـــــــزان یـــم پـــه همدوي کې لـــه دې شـــره

کـــه زمــــا پـــــه خوښـــه کیږي نو اعــــــــلام کړه
بـــې یـــــاري او بـــــې دوستـــــي لــــه هـــــره دره

(c) ketabton.com: The Digital Library

قرار

په دوا که په دعا شي
که په دم درود د چا شي
که دا زړه مې لږ قرار شي
د دنیا نه او دا ستا نه
دنیا غم دی په دنیا کې
په دردونو کې دردونه
ته مرهم یې خو درد نه دی
آموخته له خپله ژونده
په فراق دومره عادت شوم
چې وصال راته مشکل شو
زړه مې تور ستا د خبرو
د جنګونو او لانجو نه
خو چې نه یې هم خفه یم
ستا په جنګ پسې ځوریږم
درد څه هسې رابلد کړم
چې راحت کې ناراحت یم
او خواري او کوششونه
که دا زړه مې لږ قرار شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کال

کـــال کلـــونـــــه دي تیـــریـــږي
او زه ورک لـــــــه خپـــــل ادراکـــه
کلــــه وایمــــــه چـــې ښـــه شـــو
یـــــــو کال عمـــر مـــې راکـــم شـو
د دنـــــیـــــا د داد ستـــــــــــــده
د اشنـــــــــا د تنــــــــفـــــــــره
لکـــــه مـــا تـــه چې معلـــــــوم وي
چې تـــر کـــــومې بـــه ژونـــدی یم

خــــو دا بـــــل طرف یې هـــم شته
د امـــیـــــــــــد د ازروګانــــــــــو
چې کـــه بل کال لـــــــــږ راحت شي
چې کـــه بـــل کال بریـــالي شــو
چې کــــــــه دې کال کـــې د مینې
او الفت ګلـــــونــــــه ډیــــــر شــي

زمـــا درک زمـــا ادراکـــــــــــــــه
ستـــا دا دواړه درکـــه ســـــــــم دي
دنیــــــــا ډار دی او امیـــــد دی
کلــــه دا شـــــي کلــــــه دا شي
پـه دې زیســـت د تور او ســپین کې
څـــه اعـــــــلام ملامت نــــه دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

مطر

دا قطـــرې د مطـــر و بـــرف چې
پـــه نـــازونـــو اداگـــانـــو
ښـــه پـــه شمـــار باندې شميرلې
راوريـــــــــږي راوريـــــــــږي
پـــه چـــا ښـــه دی پـــه چا بد دی
څوک مفلـــس کړي څوک زرخيزه
څـــه خفـــه وي څـــه خوشـالـــه
څـــوک دعـــا د وريـــدو کـــړي
څوک د شين اسمـــان د ستـــورو
هـــر غوښتـــل تـــر خپل هدفـــه
او دعـــــا د خپـــــلې گټـــې
عجيبـــه غـــوندې انصـــاف دی
د رب کار او حـــکـــمتـــونـــه
اختـــــلاف د احتيـــاجـــاتـــو
او عطـــــا د مختـــلـــفـــو
داسـې پـــــاک داسـې روښـانه
لکـــه څـــاڅکـــي د دې مطـــر

(c) ketabton.com: The Digital Library

باغکه

زه د کیـــــف او د ســــرور عـــــالم کې ورکه
تــــه غمــــونـــه د دنیـــا راتــــه قطار کړې
مـــــا تــــه تــــه او ستـــا دنیـــا لکــــه باغکه
معمولي ده که وجود دې رانـــــــه جار کړې

نـــــه پــــه ځـــان نه په جهان یې نه په ما یې
او کیسې مطـــــالبــــې دې پــــه ســــوونو
یـــــو مجهــــــول یې کـــه یو سِر یو معما یې
خـــو دعـــــوې دې د پــــرانستـــو کتـابونو

زه د خپــــلــې دنیـــا بـــې نیـــازه ملـــکه
مستحیلـــــــــه ده چې دې دنیـــا ته لار کړې
مـــــا تــــه تــــه او ستـــا دنیـــا لکــــه باغکه
معمولي ده که وجود دې رانـــــــه جار کړې

ستــــا د فکـــــــر انتهـــا زمـــا آغـــاز دی
کـــــه عــــاقـــل یې ځان لږ ټیټ مقایسه کړه
ستـــا غضب قهــــــــر غصه لا زما نـــاز دی
لــــږ رمزونـــــه اشـــــارې دې آهستـــه کړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

زمـــا ښـــه بـــده خبـــره مبـــارکـــه
تـه بـه فکر حســابي کړې چې گفتـار کړې
مـــا تـــه تـــه او ستـــا دنیـــا لکـــه باغکه
معمولي ده که وجود دې رانـــــه جار کړې

دا زمـــا زیبـــایي حســـن ســـرمـایـه ده
تـا نه ښـــه عـالمان ډېر دي خوا او شـــا کې
زمـــا یو نظـــر لیـــدل لویـــه کیسه ده
ستـــا خبـــرې نصایح پـــاس په هوا کې

تـــه جـامـد زمـــا وفـــا متـحـرکـه
هســـې نـــه چـــې اعـــلام هـسې گرفتار دی
مـــا تـــه تـــه او ستـــا دنیـــا لـــکـــه باغکـــه
معمولي ده که وجود دې رانـــــه جار کړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

غم ښادي

زه خـــوشحـــالـــه کـه خفه یم
خـــــوشحالي خفگان نو څه وي
کـــه پـــه مـــا وي که په بل چا
زه یـــې ولـــې حـــس کـــومه
خـو په درد غم دې خـــــوگیږم
په خنـــدا باندې دې خانـــدم
دا احســاس مـــا کې د څــه دی
د دنیـــا قـــانون روښـــانه
خپـــل پـــردي پکې معلـــومه
نـــو زه ولې داسې نـــه یـــم
ورک پـــه خپلـــو پـه پردو کې
او چې گـــورم نـــه پوهیـــږم
چې خفـــه یم که خوشحـــاله
خـــو پرهیږمـــه همـــدومـــره
چې دا غـــــم او دا فرحت مې
داسې گیـــرچـــاپیره گـــرځي
د هـــر چـــا پکـــې نوبت دی
د هـــر چـــا پکې حصه ده
او پـــه هـــر چـــا موقت دی
نـــه دوستي نـــه یـــارانه کړي
نـــه کینـــه او دشمني کـــړي
نـــو چې درد خوښي بې دینـــه
بـــې مـــذهبه بې لســـانـــه

(c) ketabton.com: The Digital Library

نـــــو دا زه او تــــــه لا څوک یــو
چــې یو بـــل سـره حــس نــه کړو
نــــو زه ځکـــــه نـــــه پوهیـــــږم
چې خـــــوشحالــــــه که خفه یــم

(c) ketabton.com: The Digital Library

آخر

کـــه په قـــدر د اشنـــا مې ســـر پايين شي
يـــانصيب کـــــه مې نصيب دغـــه آيين شي

هـــر گفتـــار دې آيينـــــه زمـــا کـــردار ته
پـــــه نظـــــــر دې دا ساده ژوندون رنگين شي

که فـــــدا دې شم لـــــه وجه و عيـــن و خشم
گوندې شتـــه جمال دې لا پسې حســين شي

د وفـــا جمـــال حيـــا تقـــوی مثـــال يې
چې دا عشق بـــــه د دنيا که بـــــه د دين شي

دا اثـــر پـــــه مـــا طاري کـــه په تـول دهر
يـــو نظـــر دې د اقوالو جــــانشين شـــــي

چـــې يې پريږدې دنيـــا پريږدي لـــــه جنـونه
چې ور وگـــــورې غريب بــــــــالانشيـــن شي

د فـــــراق ذکـــــر مشکل دی لـــــه فـــراقـــه
په وصـال دې زنگ وهـــــــلی زړه زرين شي

د اعـــــــــــلام يو څه ساعت بې ستا د خياله
يا خــــــو نـــــه شي او که شي نو آخرين شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

فکر

گوره طول د دې سـجدو نه
د رکـــوع او قیـــامـــــو نه
په تکــــــــرار نوم اخستو نه
نوش و خـــــور نه بندیدو نه

بې لـــه فهمـــه د ویيلـــو
بې لـــه درکـــه نقلـــولـو
بې لـــه سرپـــا قبلـــولو
او د ځـــان د غـــولـــولـو

د دې ټـــولـــو نـــه په ګـډه
د چا نـــــه مړه کول ښـه دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

حلف

و رب الکعبــــه کـــه بـــاور دې نـــه شي
چې مې پــــه ځـــــان شي ا په تا لوروم

دا مشـــــاکل د حیات گـــــرځي چرخي
چې جــــــوړوم یې د هــــــر چا جوړوم

دا استـــدعــا دا عبـــادات بنـــدگي
لکــــه چې زه پــــرې تعالیٰ غــــولــوم

زمـــا سکـــوت د غبـــا نـــه دی گوره
خپــــل احترام ستـــا پــــه غبـا بدلوم

موسفیدۍ تـــه که پیـــــري وایـــــې نو
زه خپل څـــــو تـــاره خامخا بدلــــوم

کلـــــه نـــا کلـــــه تـــرنم طاري شي
سمــــې خبــــرې پــــه غنــــا اړوم

یـــــــــو عجب کیف او خاموشي وي پکې
د اعـــــــــــــلام شپه چې تر سبا تیروم

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خنـــدا او محبت ظلـــم پـــه عـــامـو
مظلـــوم نـــه پـــه ځان، آګاه نه په مرامـو

وصال هم پـه رواتب رسوم اجـــرت شـو
یـــوه نـــوې جـــامعـــه د عاشق نامـو

زیرِ نامِ دیـــن مـــذهب تجـــارتـــونـــه
اشتـــریٰ پکې د شیـــخـــو د امـــامـــو

ګِروي د نشستـــونـــو مجـــالســـو
مغسلـــه د نـــاروا‌و د حـــرامـــو

د قـــدرت تشنه لبـــان عســـا پـــه لاسـو
درز او غپ پـــه قبیلـــو او پـــه اقـــوامو

دا مې جهـل کـه خلوص دی او کـه دواړه
دا سکـــوت پـــه دې سبابو په دشنـــامو

کـــه سمیـــږي نـــو په عقل په منطق ده
نـه پـــه زوتـــو صلاتـــونـــو او صیـــامـــو

چې اعـــــلام پکې خطا شو نو قوي دي
بـــرنـــامې د خـــوارجـــو د غـــلامـــو

(c) ketabton.com: The Digital Library

نشانه

زما عقل ——— ستا خبرې
لکه مونږه ——— لرې لرې
ته څه وایې ——— چې زه ښه کړم
ما ته خپل کړې ——— زه دې څه کړم
ته ګیلې کړې ——— زه عذرونه
خو په حقه ——— دواړه زړونه
ته بل څه ته ——— مینه وایې
د اظهار په ——— تمنا یې
زه بیا بل شان ——— مینه ګورم
بس احساس په ——— میین پلورم
یا خو ته حق ——— ستا وینا حق
ستا د مینې ——— راه و چا حق
یا زما د ——— عقل لاره
برابره ——— ما د پاره
خو چې څنګه ——— به دا حل شي
نظرونه ——— مو څنګ مل شي
څه راځه نو ——— داسې ښه یو
سره روګ دي ——— په کړه وړه یو
دا جنګونه ——— جنجالونه
مو د مینې ——— نشانه ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاینجل

زما ذهـن د خیـالـونـو یـوه دښـته
چې په هر طرف یې شـین سـما ښـکاریږي

که د خپـلې محـدودې یـوه کـوټه ده
چې زمـا هـم کـلـه زړه پکې تـنـگیـږي

انتـها د اوج پـه بـره پـه صعـود کې
چې لـحظه کې اسماﻧـونـو تـه رسیږي

که شـروع د څـو فکـرونـو کـې نـښتی
چې یې خپلـه د خپـل نفـسه پیدا کـیږي

د حیـات ممـات رازونـه دلـیـلـونـه
پکې گـرځي پـکې اوسـي او غـږیـږي

کـه گـیله د یـار د یـو کـاږه نـظـره
چـې دنـیـا او ما فـیها سـره سـمیـږي

تـصـور د قـدرتـونـو طـاقـتـونـو
چې پـرې وس د مخـلـوقـاتو نه رسیـږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

او کـــه ضـعف لـــکه دا زه او زمـــا زړه چـــې
د غــمــونـــو د دردونــــــو نـــــه ډاریــــــږي

ځــــه عــجبــه معــمـــا ده لا یـــنــحلـــــــه
چې پــــــــه ذهن مې خپــل ذهن نه رسیــــږي

دا عـــادي ده کــــه یوازې په اعـــــــــلام ده
چې پـــــه دې جنون خوښیږي او مستیـــــــــږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

برکت

نـه سرعـت د ســاعـت ډیـر دی
نـه شــپې ورځـې لنـډې شــوي
نه جـذبه د عشــق مړه شـــوې
نه دردونـــــه کــم او زیات دي
نـــــه راڼه ستـــوري تیاره دي
نـــــه بنفش رنګــــونه پریښي
دا دنیـــــا هغـــــه دنیـــا ده
دا دیــــــار هغه دیــــار دی
نو دا منډې تړې ځـــــــه دي
دا ژونـد ولې داســې تښـتـــي
دا یـــاران ولـــې خفـــه دي
دا دنیـــــا ولـــې بې خـــونده
دا ګـــــونا د دنیـــا نــــه ده
زه لـږ ډیـر وربانـدې پـوه شــوم
چې په دې څومره پوهیـــــــږم
دا به هـــومـ ــــره تیــزه ځغلي
زمـا وخـت بـه داســې وخـوري
چـــې خبـــریـــږم نو تمام وي
دا د عمــــر بــــرکــت دی
بس همـــدغـــومـــره راپـــاتې
د عمــــرونـــــو لوې خالق دي
زمـــا هــم بــــرکتي کـړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

جمال

مثــلِ ورد یې مثــلِ قــلب یې مثــلِ جـــان
د جمـــال حـــدود تمـــام ستـــا په اعیان

خـــوي خصلت عـــرف و عادت دې بې بدیله
قــد قــامت کلام و خلـــق دې د پـــریـــان

طـــلاوت دې لکـــه شمس آشکار لـه دوره
د قـــرب طمـــه کې فنـــا فـــلان فـــلان

حـــلاوت دې لـــه کلامـــه پـاک څرگند دی
مشتهـــي ورتـــه د هـــر بشـــر آذان

لامقصـــوده دې شبـــاب تلـــف تلـــف کړم
مـــا یشـــا حسن تخلـــیق د رب سبحـــان

ظـــرفیت دې له جمیـــلـــو بـــالا تـــره
نـــه غـــرور نـــه تکبـــر شـایـــان شـــان

ده همـــه و نظر تـــا تـــه او ستـــا مـــا تـــه
نـــاز پرور و نـــاز بـــردار د بې کســـان

تـــه نـــادر یې چشم دیدو د اعـــلام کې
دا بـــاقـــي خـــلایق همه کـــما کـــان

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورک

د ژوندون تپ و تلاش کې
یو احساس وو لېږ مبهمه
ما پرې نوم د مینې کېښود
او په منډه ورپسې شوم
قسما قسم خلایق مې
د رڼو سترګو نه تیر شو
څوک مې خپله مسترد کړل
چا زه رد کړم چې بدرنګ یې
په همدغه داد ستد کې
مې ته ولیدې شیدا شوم
دا باقي دنیا مې پرېښوه
او یو ته مې خپل منزل کړې
د وصال په آرزو کې
عمر تیر شو ځواني تیره
په دردونو تکلیفونو
مې ځان ورساوه تا ته
ته زما شوې او زه ستا شوم
لږ راحت شوم لږ دمه شوم
خو اخره کې مې پام شو
چې هغه تلاش اوس هم شته
لا مې حس ورک شوی نه دی
لا منزل ته مزل ډېر دی
که ته نه وې نو بیا څه وو

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا زمـــا منـــزل بـــه کـــوم وي
بیـــا مبهـــم شـــوم لادرکـــه
بیـــا مې فکـــر گـډ او وړ شو
خـــو اوس هغـــه شیمـــه نشته
نـــو مـــزل مې اکـــتفا شـــوه
او منـــزل نـــه منصرف شـــوم
د دې ژونـــد دې خـــالیگاه ته
څوک احســاس وايي څوک حرَص
خو اعـــــــلام چې ورته گوري
نـــو همدغـــه لیـــونتـــوب دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

اهمیت

افتـــــرض دنیـــــا یـــــو جسم قلب یـــــې دین وي
زه قطـــــــره د دم روان پـــــــه شیـــــریـــــانـــونـــو

نـــــه پـــــه مـــــا بـــــانـــــدې ابـــاده نـــــه بـــرباده
مکـــــــرر مبهـــــم مې کار پـــــه کال کلـــــونـــــو

یـــــو سفر دی قلب تـــــه ځـــــم بیـــــــرته راوځم
بیـــــا ورځمـــــه بیـــــا راځـــــم پـــــه کرتونو

هسې ځـــــــان راتـــــــه عقیم بې کاره ښـــــــکاري
مـــــــانده شوی خســـــــته شوی لـــــــه کارونـــــو

بـــې اهمیـــتـــه بـــې ارزښـــه او بـــې ســـعره
گـــــرفتـــار یـــم د حیـــات پـــه دورانـــونـــو

کلـــــه تیـــــز کلـــــه بطي شـــــم بې اخـــــتیـــــاره
کاش چـــې زه هم لـــــر مختار وی د مـــــــزلونو

جســـم زوړ شـــو قلـــب ضـــعیف شـــو چې خبر شـــوم
چـــې زه هـــم گـــــوره مهم یـــــم تـــــر حـدونـــــو

کـــــه زه وچ شـــوم په شـــیریان کې کـــــه په زړه کې
هـــــر یـــــو څاڅکی بـــــه محتاج کړم پـــــه سوالونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې تر کومې یا روان یا لرې نه شم
مستحیل به شي حیات د بشرونو

که قطره یم خو مهم یمه حیات ته
هم سبب د موت حیات هم د دردونو

رابطه د جسم و قلب په ما ولاړه
نو اعلام مضمون د دغه مضمونونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

نیم رېښتیا

شعري مجموعه

اکمل اعلام

۱۴۰۰

Neem Rekhtya

Pashto Poetry

ISBN 978-9936-1-0628-4

9 789936 106284

Akmal Elam

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library